

Vård och omsorg i samverkan – för ett jämlikt, delaktigt och värdigt åldrande 2021

Information om utlysningen

Utlysningen ska bidra till ökad kunskap inom äldreområdet. Totalt avsätts ca 70 miljoner kronor för åren 2021–2024.

Sista dag att skicka in ansökan är den 15 juni kl. 14.00.

Inriktning

Andelen äldre i Sverige liksom i omvärlden ökar. Folkhälsan förbättras och vi lever allt längre, men utvecklingen leder också till utmaningar för hälso- och sjukvården och äldreomsorgen eftersom fler kommer att leva längre med funktionsnedsättningar och olika sjukdomar. Äldre är en mycket heterogen grupp, och behov och villkor kan skilja sig åt beroende på till exempel ålder, socioekonomi eller etnisk härkomst. Covid-19-pandemin har placerat äldrefrågorna högt på den politiska dagordningen. Coronakommissionen lyfte i sitt delbetänkande fram att det tycks finnas fortsatt stora kunskapsbehov om äldre personers livssituation, livsvillkor, roll och status i samhället. För att hantera de utmaningar som finns inom äldreområdet finns det både behov av ny kunskap och att den kunskap som finns kan komma till nytta.

Det är en stor utmaning för vårt välfärdssystem att erbjuda god vård och omsorg till den äldre befolkningens skilda förutsättningar, önsknings och behov. Utlysningen fokuserar därför på samverkan mellan vård och omsorg, med särskilt fokus på där gränsdragningar eller otillräcklig samverkan mellan olika välfärdsaktörer skapar problem för personal, äldre eller anhöriga.

Äldre personer i behov av vård och omsorg behöver ofta insatser av flera olika aktörer. Det är därför av stor vikt att dessa aktörer samverkar så att insatserna samordnas och att den äldre personens behov står i centrum. Personer som åldras med redan nedsatt hälsa eller funktionsnedsättning har andra förutsättningar och behov jämfört med personer som åldras med god hälsa. Forskning om organiseringen av olika insatser är av stor vikt såväl för de enskilda individernas välbefinnande som för rätten till likvärdig vård. Hur kan rätten till likvärdig vård säkerställas trots kommuners olika förutsättningar i olika delar av landet, och hur påverkas möjligheterna till välfungerande samverkan av ett ökat inslag av olika typer av utförare inom såväl omsorg som hälso- och sjukvård? Hur olika lagstiftningar fungerar i relation till varandra är också en viktig fråga att belysa.

En stor del av omsorgsansvaret ligger på de anhöriga, och det arbete som anhöriga utför behöver uppmärksammas mer och hälso- och sjukvården behöver öka sitt förebyggande arbete mot ohälsa i den här gruppen.

Betydelsen av personalens arbetsvillkor och kompetens för en säker och jämlik vård och omsorg är central, och äldregruppens heterogenitet ställer höga krav på resurs- och kompetensbehov. Dessa frågor behöver även belysas ur ett mångfaldsperspektiv.

Forte ser gärna en tvärvetenskaplig ansats i ansökningarna, och den föreslagna forskningen kan med fördel ha ett förebyggande och/eller hälsofrämjande perspektiv. Vidare ska forskningen utgå från ett jämställdhetsperspektiv, och gärna beakta Sveriges åtaganden om mänskliga rättigheter liksom genomförandet av Agenda 2030 och de folkhälsopolitiska målen. Vi uppmuntrar särskilt praktiktäna forskning och implementeringsforskning, och forskningen bör planeras i samverkan med relevanta målgrupper, exempelvis berörda professioner och brukarorganisationer. Forte uppmuntrar även ansökningar med en koppling till effekter och konsekvenser av Covid-19-pandemin i den föreslagna forskningen.

Bidragsformer

Inom denna utlysning finns det två olika former av bidrag: Projektbidrag samt bidrag för forskningsöversikter. Under rubrikerna nedan redovisas villkor, beloppsnivå och behörighetskrav för respektive bidragsform.

Högst en ansökan per bidragsform och projektledare är tillåtet. Ansökningar om olika former av bidrag får inte gälla samma projekt.

! Observera att maxbeloppen nedan inkluderar så kallade indirekta kostnader.

Projektbidrag

Bidrag som ska bidra till ökad kunskap om en identifierad frågeställning kopplad till utlysningens tema. Projektbidrag beviljas för tre eller fyra år. I ansökan ska det finnas en tydlig plan för kunskapsspridning och nyttiggörande.

- **Beloppsnivå för projektbidrag:** Maximalt 4,5 miljoner kr för treåriga projekt och maximalt 6 miljoner kr för fyraåriga projekt.
! Det sökta beloppet får inte överskrida 4,5 miljoner kronor för treåriga projekt och 6 miljoner kronor för fyraåriga projekt. Ansökningar där det sökta beloppet överskrids kommer att avslås.
- **Behörighet för projektbidrag:** Du är behörig att söka projektbidrag i den här utlysningen om du har avlagt doktorsexamen senast det datum då utlysningen stänger. Även medverkande forskare ska ha avlagt doktorsexamen senast det datum då utlysningen stänger.

Forskningsöversikter

Forskningsöversikter beviljas för ett (1) år. Bidraget till forskningsöversikter syftar till att summera kunskapsläget samt behov av forskning inom väl avgränsade frågeställningar med relevans för utlysningens inriktning. Bidrag ges till litteraturöversikter av olika karaktär så som till exempel systematiska översikter om effekter av olika insatser, scoping eller mapping reviews, eller andra typer. Valet av ansats ska motiveras utifrån syftet med översikten. Litteraturöversikten ska, oavsett typ av ansats, bygga på en systematisk granskning av relevant litteratur. Det är viktigt att metodiken beskrivs väl i ansökan och

att det framgår hur underlaget har valts ut och hur det ska analyseras. I ansökan ska det finnas en tydlig plan för kunskapsspridning och nyttiggörande.

- **Beloppsnivå för kunskapsöversikter:** Maximalt 1 miljoner kr för ettåriga bidrag.
- **Behörighet för kunskapsöversikter:** Du är behörig att söka bidrag för kunskapsöversikt i den här utlysningen om du har avlagt doktorsexamen senast det datum då utlysningen stänger. Även medverkande forskare ska ha avlagt doktorsexamen senast det datum då utlysningen stänger.

Ansökningar om bidrag för forskningsöversikter ska bland annat innehålla:

- Sökstrategi: sökord och källor
- Avgränsning: vilka kriterier som kommer att tillämpas för att välja bort och inkludera litteratur
- Kvalitetsgranskning av litteraturen (beskriv vilka granskningsmallar eller granskningskriterier som ska användas)
- Principer och metoder för databearbetning och analys inklusive eventuella statistiska metoder för syntes av data
- Utarbetning av resultat och slutsatser
- Plan för kunskapsspridning och nyttiggörande

Forte kan komma att vilja använda de översikter som kommer ut av den aktuella satsningen. Detta kommer i sådana fall ske genom överenskommelse och i samverkan med berörda projektledare/projektgrupper.

Ansökningsprocessen

Alla ansökningar skickas in via [ansöknings- och granskningssystemet Prisma](#). Innan du påbörjar din ansökan, försäkra dig om att följande villkor är uppfyllda:

- Du har skapat ett personligt konto i Prisma.
- Alla som ingår i ansökan som medverkande forskare har skapat personliga konton i Prisma.
- CV- och publikationsuppgifter för huvudsökande och medverkande forskare har lagrats på respektive forskares personliga konto.
- Din medelsförvaltare har ett organisationskonto i Prisma och har blivit godkänd som medelsförvaltare hos Forte. [Läs mer om Fortes kriterier för godkännande av medelsförvaltare »](#)

Ett villkor för att din ansökan ska beredas är att slutredogörelser för eventuella tidigare beviljade bidrag har skickats in. Detta gäller endast bidrag där tidpunkten för slutlig återrapportering har passerat. Vi tar hänsyn till eventuell tidigare beviljad förlängning av dispositionstiden och därmed senarelagt datum för återrapportering.

För mer information om hur ansökan ska skrivas, se instruktioner för respektive bidragsform på utlysningens webbsida.

Beredning

Ansökningarna bedöms av en beredningsgrupp bestående av internationella forskare och svenska allmänrepresentanter. Beslut om medel tas av Fortes styrelse.

! Eftersom ansökningarna kommer att bedömas av internationella experter bör de i sin helhet skrivas på engelska (undantaget de fält där det särskilt efterfrågas text på svenska). Om ansökan skrivs på svenska riskeras bedömningens kvalitet. Forte tar inget ansvar för kvaliteten på eventuella översättningar.

Fortes bedömningskriterier

Vetenskaplig kvalitet:

- Syfte, frågeställningar, teoriansknytning, bakgrund och projektets originalitet
- Studiedesign, metoder för datainsamling och analys
- Tvär- och/eller flervetenskaplig ansats
- Kön- och genusperspektiv i forskningens innehåll

Relevans:

- Relevans i relation till samhällets behov, Fortes ansvarsområden och utlysningens inriktning
- Samverkan med användare av forskningen
- Nyttiggörande och kommunikation av forskningsresultat

Genomförbarhet:

- Arbetsplanens kvalitet
- Projektledarens och forskargruppens forskningskompetens
- Redogörelse för eventuell tidigare egen forskning på området
- Personal och budget som bedöms utifrån rimlighet

Riktlinjer för hur Forte hanterar ansökningar där delar av forskningen ska bedrivas utomlands

- Forte ser positivt på internationell forskningssamverkan. Fortes ansvarsområden rymmer komplexa samhällsutmaningar där internationell forskningssamverkan kan ge viktiga bidrag.
- Fortes bidrag kan användas för att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder, men forskningen ska vara initierad och ledd från Sverige eller tydlig del i samarbetsforskning.
- Ansökningar som innehåller internationella samarbeten bedöms med samma kriterier som övriga forskningsansökningar och av samma beredningsgrupper.
- I bedömningen av forskningsansökningar ska granskarna i Fortes beredningsgrupper bedöma om en eventuell utlandsdel i ett projekt tillför ett mervärde för projektet eller är en förutsättning för ett projekt med t.ex. global eller komparativ ansats.

- Det är huvudsökandes ansvar att ta reda på hur den egna medelsförvaltaren ställer sig till att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder och finna lämpliga former för hur samarbetet ska gå till i varje specifikt fall.
- Det är medelsförvaltaren för bidraget, d.v.s. den huvudsökandes hemmainstitution i Sverige, som bestämmer och tar ansvar för att vid behov anställa utländsk personal eller betala för aktiviteter och tjänster som utförs i andra länder.

Öppen tillgång

Resultat från Fortefinansierad forskning ska publiceras fritt tillgängligt (open access).

[Fortes riktlinjer för publicering med öppen tillgång »](#)

SweCRIS

Forte överför information om beviljade bidrag till SweCRIS, en nationell databas över bidragsfinansierad forskning som inrättats på uppdrag av regeringen. [Läs mer om SweCRIS »](#)

Tidsplan

Utlysningen stänger: 15 juni 2021 kl. 14:00

Fortes styrelse fattar beslut om finansiering: 30 september 2021

Projektstart: 1 november 2021